

ЕКОНОМІКА, УПРАВЛІННЯ ТА ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВІ

УДК 658.001.76

М.І. Дикан

асистент

Чернівецький факультет НТУ "Харківський політехнічний інститут"

ІНТЕГРАЦІЯ СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

У статті автором проведено аналіз інтеграції соціально орієнтованого інвестиційного менеджменту в систему управління промисловим підприємством. Визначено основні переваги реалізації соціально орієнтованих інвестиційних проектів на підприємстві. Розкрито особливості управління промисловим підприємством у сучасній економічній обстановці.

Ключові слова: соціально орієнтоване інвестування, постіндустріальне суспільство, промислове підприємство.

I. Вступ

Соціальні інвестиції на промисловому підприємстві є необхідною умовою якісного й випереджального розвитку. Це підтверджує світова економічна практика.

Нові умови сучасної економіки, пов'язані зі складністю й високою диверсифікацією виробничих процесів, передбачають уже не просто високий рівень професійних якостей, їх відповідність рівню розвитку речового капіталу, а й формування в неї здібностей швидко адаптуватися до постійних змін. Тому вклад у створення всієї сукупності умов, що забезпечують високий рівень накопичення якісних і кількісних характеристик людського капіталу, стають найбільш значущими серед пріоритетних напрямів державних і недержавних витрат.

На сьогодні є необхідним формування адекватного ринку конкурентного середовища на основі постійного оновлення технологічних процесів, скорочення витрат виробництва й випуску конкурентоспроможної продукції. Це викликає зростання залежності виробництва від якості, мотивації та характеру використання робочої сили загалом і кожного працівника окремо. В економіці це повинно виражатися, з одного боку, у підвищенні вимог до робочої сили, з іншого – у збільшенні витрат на розвиток творчих здібностей людини з боку держави та приватного бізнесу.

Вищезазначене дає змогу зробити висновок, що економічне зростання залежатиме від якісних параметрів соціального розвитку, оскільки подальший прогрес визначатиметься не виробництвом речей, а розширеним відтворенням усебічно розвинутих людей. Розвиток соціальної сфери

економіки означає розвиток людського потенціалу країни й закладає основи стабільності суспільства, створює передумови його переходу на постіндустріальну стадію.

II. Постановка завдання

Метою статті є аналіз інтеграції соціально орієнтованого інвестиційного менеджменту в систему управління промисловим підприємством.

III. Результати

Для реалізації стратегії переходу до постіндустріального суспільства необхідно розробити та позначити соціальні орієнтири економічної політики держави, які дають змогу дотриматися балансу економічної й соціальної ефективності реформ, що проводяться. Вирішення цих завдань потребує продуктивної співпраці та взаємодії приватного сектора й держави. На думку представників російських ділових кіл, держави та експертного співтовариства, у процесі громадського розвитку бізнес і держава покликані відігравати взаємодоповнювальні ролі. При цьому бізнесу відводиться роль творчого начала ("інноваційна", "модернізаційна" і "розвивальна" функції), а також функція підтримки інших джерел творчості й ініціативи. Державно-політична система має відігравати роль генератора "національної ідеї" та "національного проекту", гаранта громадської стабільності, безпеки людей і прав власності, а також інструмента мобілізації ресурсів у загальнонаціональному масштабі. Усе це зумовлює коригування процесу управління промисловим підприємством з урахуванням соціальної складової.

Зростання ролі бізнесу в громадському розвитку України в найближчій перспективі неминуче. Останнім часом спостерігається активізація процесів, пов'язаних із соціаль-

ним інвестуванням на підприємствах. Ця тенденція спостерігається й у розвинутих країнах світу, і в Україні. Прикладом тому можуть бути такі події: введення посади міністра з корпоративної соціальної відповідальності у Великобританії, розрахунок спеціальних індексів стійкого зростання, розробка кодексів корпоративної поведінки, впровадження критеріїв корпоративної соціальної відповідальності при оцінюванні інвестиційних рейтингів компаній.

Створюючи передумови для стійкого розвитку, соціально відповідальна поведінка в довгостроковій перспективі здатна давати відчутні економічні вигоди і окремі компанії, і економіці в цілому.

Наприклад, у 1999 р. у ході обстеження 500 найбільших американських корпорацій було встановлено, що додана вартість компаній, що публічно взяли зобов'язання етичного характеру, була вдвічі вищою, ніж інших. Згідно з даними обстеження найбільших компаній за індексом стійкості Дюджонса, ті з них, які у своїй діяльності були орієнтовані на соціальні, екологічні й етичні пріоритети, мали кращі економічні показники, ніж інші.

Будь-яке промислове підприємство – це відкрита система, що активно взаємодіє із зовнішнім, у першу чергу, соціальним, середовищем. Результати такої взаємодії можуть бути як сприятливими, так і негативними (соціальна напруженість), що, зрештою, позначається на економічних показниках підприємства. Крім того відомо, що вкладення в людський капітал є ефективними як на мікро-, так і на макrorівні, причому не лише в довгостроковій перспективі. Керівники підприємств, їх власники використовують усі можливості, щоб відносини з владою не гальмували розвиток бізнесу. Лідерство в інвестуванні великих соціальних проєктів, будівництво соціальних об'єктів є значним аргументом при ухваленні рішень владою, які потрібні бізнесу. Соціально активні підприємства мають прямі економічні переваги; оскільки, згідно з даними опитувань, у розвинутих країнах 80–90% споживачів здійснюють вибір на користь компаній, які залучені до виконання соціально значущих проєктів.

Проте мотивація бізнесу у реалізації зовнішньої соціальної активності не може бути зведена тільки до прагматичної мотивації (зміцнення іміджевої політики, неконфліктність з місцевою владою, зміцнення особистого статусу керівника). Моральна мотивація (пам'ять про минуле, служіння Батьківщині) посідає певне місце в процесі зовнішнього соціального інвестування сучасного вітчизняного бізнесу. Однак моральна мотивація, якою б сильною вона не була, ніколи не може змусити бізнесменів завдати збит-

ків своєму бізнесу. Це означає, що моральні мотиви в реальності не домінують у внутрішній структурі мотивів соціального інвестування. Основними мотивами є прагматичні, що дають реальну економічну ефективність у діяльності підприємства. Останнім часом соціальна активність бізнесу визначається в межах корпоративної соціальної відповідальності (КСО). У свою чергу, здійснення соціально орієнтованих інвестиційних проєктів є одним з основних інструментів КСО. Соціально орієнтовані інвестиції дають змогу ефективно управляти соціальною активністю компанії й забезпечують відчутні переваги як у довгостроковій, так і в поточній діяльності підприємства.

Основні переваги реалізації соціально орієнтованих інвестиційних проєктів на підприємстві:

1) здійснення соціально орієнтованих інвестицій ефективно сприяє розвитку бізнесу: корпоративна соціальна відповідальність – це нова філософія бізнесу, своєрідна візитівка, яка свідчить про те, що компанія сучасна, має професійних менеджерів з гарним стратегічним мисленням. Нині основний бізнес Європи і США є соціально відповідальним, щорічно 18,5 тис. звітів продають майже 5 тис. компаній з усього світу. Серед них усі транснаціональні, понад двох тисяч – європейські. Кількість таких підприємств щороку збільшується;

2) посилення взаємозв'язку між громадською думкою й рівнем продажів: ставлення до того чи іншого товару або бренда визначається тепер не лише якістю самого товару, ефективністю реклами, а й загальним іміджем компанії, у тому числі мірою її відповідальності перед партнерами, працівниками, довкіллям, суспільством у цілому. Класичним прикладом катастрофічного зниження продажів унаслідок поганої громадської репутації може бути компанія "Нестле", яка в кінці 1980-х рр. постраждала через непродуману політику просування молочних сумішей у країнах, що розвиваються. Негативна громадська думка призвела до фактичного бойкоту всієї лінії товарів "Нестле" в Західній Європі та серйозних фінансових втрат для корпорації. І таких прикладів можна навести багато;

3) поліпшення репутації: результати проведених досліджень виявили прямий зв'язок між соціальною цінністю компанії (сумарним ефектом її позитивного впливу на суспільство), її репутацією й відданістю бренду її споживачів. Для компаній роздрібною торгівлі результати просто приголомшливі. Збільшення соціальної цінності компанії на один пункт приводить до поліпшення репутації на 0,55 пункту, тоді як збільшення економічної цінності на пункт підвищує репутацію тільки на 0,32 пункту. Таким чином, соціальні пока-

знизи порівняно з економічними, справляють удвічі більшу дію на репутацію фірми. Відомо, що нематеріальні активи більшості зарубіжних компаній у декілька разів перевищують матеріальні. Співвідношення матеріальних і нематеріальних активів компанії IBM становить 17:69, компанії Coca-Cola – 4:96. Відомо також, що значну частину нематеріальних активів становить вартість самого бренда (чи, швидше, мегабренда). Ця вартість не в останню чергу визначається репутацією, яка формується, зокрема, на основі соціально відповідальної поведінки компанії. Так, 50% британських покупців готові переключитися на інший бренд, якщо його пропонує соціально відповідальна компанія. У США цей показник ще більший: змінити купівельні переваги на користь соціально відповідальних компаній готові двоє з трьох американців;

4) клієнти: соціальні інвестиції бізнесу готові також оцінити сучасні клієнти. За даними маркетингового агентства, 78% дорослих споживачів, швидше за все, купили б товари в компанії, продукт якої асоціюється з доброю справою. Більше ніж 86% європейських споживачів схильні купувати товари в компанії, які залучені до реалізації в соціально значущих проєктів (РНП, 1999 р.). За даними досліджень, приблизно 80% підприємців як мотив благодійної діяльності вказали необхідність завойовувати довіру клієнта;

5) збільшення доходів: ще одна перевага здійснення якісних соціальних інвестицій – підвищення фінансових показників. Дослідження 469 американських компаній різних галузей, проведене організацією, показало, що існує значна позитивна кореляція між дохідністю активів і соціальною активністю компанії; значна позитивна кореляція між дохідністю продажів і соціальною активністю компанії; позитивна кореляція між дохідністю капіталу й дохідністю акцій і соціальною активністю компанії. Загальний прибуток акціонерів компаній, що мають високі фінансові й соціальні показники, за останні 15 років виросла на 43%. За той самий час цей показник для “просто” фінансово успішних компаній виріс лише на 19%. Соціальна залученість дає свої дивіденди. Дохідність продажів у соціально активних компаній на 3% вище, дохідність активів вище на 4%, а дохідність капіталу й акцій на 10% вища, ніж у компаній, що не виявляють себе в цій сфері;

6) менеджмент: з іншого боку, здійснення соціально орієнтованих інвестиційних проєктів і, як наслідок, КСО визначає новий стандарт менеджменту. Останніми роками питання соціальної відповідальності та професійної етики у світовій бізнес-спільноті вийшли на перший план. У дослідженні, про-

веденому відомою РК-фірмою (було опитано 1400 топ-менеджерів по всьому світу), було запитання: які характеристики повинен мати топ-менеджер для ефективної роботи? За результатами дослідження, респонденти віддали переваги таким рисам, як: “здатність викликати довіру” й “дотримання вищих етичних норм”. Ще п’ять років тому мали пріоритет “турбота про клієнтів” і “приріст дивідендів акціонерів”. Тепер на перше місце вийшли формування картини майбутнього, передбачення, формування менеджерської команди й вирішення соціальних проблем. Не випадково сучасний менеджмент переходить від концепції тотального управління якістю до соціально орієнтованої концепції управління, яка передбачає зростання уваги до вимог різних “зацікавлених сторін”, під впливом яких перебуває компанія, і до питань збереження довкілля. Піонер інноваційних підходів до бізнесу каліфорнійська організація виділяє п’ять основних корпоративних принципів: підзвітність, прозорість, рівність, процедуру голосування, кодекси корпоративної поведінки. Довгострокове бачення має на увазі наявність у компанії чіткого уявлення про те, як вона планує розвиватися в майбутньому;

7) персонал: турбота про персонал також позитивно позначається на фінансовому благополуччі компанії. Дослідження 100 німецьких компаній показало позитивну кореляцію між інвестиціями в розвиток персоналу й курсом акцій компанії. Зокрема, 87% співробітників європейських компаній відчувають велику відданість соціально залученим підприємствам; 32% європейських менеджерів “більшою мірою згодні” і 55% просто “згодні” швидше працювати на компанію, яка підтримує суспільно корисні програми. Існує прямий зв’язок між ставленням співробітників до компанії і її доходами. Поліпшення ставлення співробітників до компанії на 5 пунктів дає підвищення задоволеності клієнтів на 1,3 пункту, що, у свою чергу, означає зростання прибутку на 0,5 пункту. Цей показник означає 65 млн дол. США за рік;

8) інвестиційна привабливість: успішне здійснення соціально орієнтованих проєктів сприяє інвестиційній привабливості компанії. Дедалі більше інвесторів вважають за краще робити інвестиції в підприємства, що демонструють високий рівень соціальної відповідальності. Інвесторам і іншим зацікавленим сторонам пропонують всілякі індекси і цільові орієнтири, які привертають загальну увагу до нетрадиційних і інформаційно відкритих сфер діяльності. Як показує міжнародна практика, індекс глобальної стійкості, що розраховується з 1999 р., став першим цільовим орієнтиром щодо вартості акціонерного капіталу, який ґрунтується на

ретельному оцінюванні економічних показників, показників впливу на довкілля й соціальної діяльності; враховує такі питання, як корпоративне управління, зміна ділового клімату, стандартів у галузі постачання, умов праці. Його результати впливають на ухвалення рішень інвесторами/інвестиційними фондами в 14 країнах, які вибрали групу індексів як цільових орієнтирів при ухваленні рішень про портфельні інвестиції, що ґрунтуються на принципі стійкого розвитку. Нині обсяг інвестицій у проекти, орієнтовані на групу індексів, становить 4,1 млрд дол. США. У Великобританії індекс корпоративної відповідальності складається рухом на основі добровільної участі і за підтримки 150 компаній, більше половини яких входять до індексу. Членами руху є 700 компаній, ще 1600 беруть участь у його програмах. Таким чином, можна зробити висновок про те, що соціально орієнтовані інвестиційні проекти при відповідних змінах процесу управління дійсно дають очевидні переваги підприємству, що їх здійснює.

Соціальні інвестиції щодо довкілля промислового підприємства можна поділити відповідно на внутрішні (розвиток персоналу, охорона здоров'я) і зовнішні (ресурсозбереження, природоохоронна діяльність, розвиток місцевого самоврядування). Труdomісткі галузі орієнтовані на внутрішні соціальні інвестиції; розвиток персоналу, охорону здоров'я; енерго- і матеріаломісткі галузі – на зовнішні соціальні інвестиції: ресурсозбереження, охорону довкілля. Це пов'язано з тим, що перші орієнтовані в основному на підвищення людського капіталу компанії, а другі – несуть додаткові витрати, пов'язані з ресурсозбереженням і екологією. У чорній і кольоровій металургії, хімічній промисловості, електроенергетиці витрати на ресурсозбереження й екологію становлять більше за одну третину соціальних інвестицій. На розвиток місцевого самоврядування поки орієнтується фінансовий сектор і виробництво споживчих послуг. Це зумовлено тим, що ці компанії найбільшою мірою використовують різні технології просування своїх продуктів і послуг на ринок, у зв'язку із чим їм доводиться активно формувати сприятливе для своєї діяльності соціальне середовище. Це стосується також роботи багатогалузевих комплексів, оскільки ці господарські структури, виходячи за межі своїх технологічних особливостей, вимушені вирішувати завдання побудови "свого" ринку. Проте, незважаючи на інтерес до соціально орієнтованих інвестицій, економічна обстановка у світі внесла деякі корективи в поведінку компаній. Природно, що деформація звичних меж бізнесу й неочевидність критеріїв моделювання нових примушує менеджмент компаній, незалежно від масштабів

підприємств і сектору економіки, шукати інструменти, які дали б змогу максимально захистити бізнес у нестабільний час. Проте поспіх і метушливість в ухваленні рішень приховують значний ризик для перспективного розвитку. Генеруються нові стратегії, впроваджуються плани антикризових заходів, знаходяться будь-які способи скорочення витрат. У першу чергу, робляться спроби згортання соціально орієнтованих інвестиційних програм. Однак керівництво багатьох підприємств зауважує, що їх компанія вже переглянула обсяги витрат на заходи в межах стратегії КСО, проте називає це рішення тимчасовим.

Тенденції до скорочення практики КСО на час кризи, за спостереженнями аналітиків, наявні і на світовому ринку. За даними Асоціації працівників корпоративних подорожей – АСТЕ, корпоративна соціальна відповідальність і проблеми екології поступово йдуть з порядку денного багатьох західних компаній. На своїй конференції в Римі в жовтні 2008 р. АСТЕ, членами якої є понад 6000 керівників з 80 країн світу, продемонструвала результати останнього опитування, згідно з яким число членів Асоціації, які розглядають соціальну відповідальність як пріоритетний напрям, впало на 4% порівняно з минулим роком. У лютому 2008 р. Асоціація оприлюднила дуже обнадійливі результати дослідження. На той момент 80% респондентів визначали КСО як одну з найбільш пріоритетних тем, а важливість підтримки екологічної стабільності визнали 50% респондентів. Проте, зіткнувшись з економічною кризою, компанії повністю переключили увагу на скорочення витрат. Сью Герлі, виконавчий директор АСТЕ, зазначила, незважаючи на таку тенденцію, яка дещо розчаровує, як тільки економічна ситуація почне стабілізуватися, питання стійкого розвитку набудуть колишньої актуальності.

Очевидно, що компанії, які визначають для себе довгострокові цілі, не схильні приймати поспішних емоційних рішень і виробляють гнучкіші тактичні схеми подолання тимчасових труднощів. Криза – це не назавжди. Підприємства, які добре прораховують післякризові кроки, усвідомлюють необхідність підтримки намічених соціальних програм як свого роду вакцинацію проти майбутніх загострень недуги. Подібні ін'єкції оптимізму, які зроблені своєчасно, для соціуму є потужним каталізатором підвищення рівня довіри до відповідних брендів, що в перспективі неодмінно призведе до зростанням капіталізації. Такі принципи побудови тактики поведінки в умовах кризи помітно збільшують вартість нематеріальних активів компаній, зумовлюють нарощування соціального капіталу, що істотно знижує майбутні ризики й дає стабільну базу для стійкого розвитку.

У другій половині жовтня 2008 р. провели опитування 248 американських компаній, яке дає можливість простежити досить виважений підхід західного менеджменту до питань коригування пріоритетів КСО з причини кризи. Це підтверджується комплексністю підходу, тим, що соціально орієнтовані інвестиції – один з основних елементів цієї теорії. Ця теорія, по суті, визначає склад і призначення цих інвестицій у сучасному світі, цілі та об'єкти соціально орієнтованого інвестування. Розглянувши основні характеристики сучасного управлінського й інвестиційного процесів, визначення, статистику та основні положення постіндустріальної теорії, можна зробити висновок, що реалізація соціально орієнтованих інвестиційних проектів дійсно важлива нині, і проблема використання їх як інструменту в процесі управління промисловим підприємством для отримання переваг у розвитку є актуальною і своєчасною.

В управлінні промисловим підприємством у сучасній економічній обстановці необхідно враховувати такі особливості:

1) при реалізації інвестиційних проектів на підприємстві слід враховувати зміни, що відбулися в економіці розвинутих країн при їх переході на постіндустріальний шлях розвитку;

2) інвестиційну діяльність на промисловому підприємстві необхідно здійснювати комплексно з урахуванням соціальної й інноваційної складових;

3) управління інвестиційним процесом на промисловому підприємстві слід здійснювати з урахуванням взаємодій на макро- і мікрорівнях підприємства в сукупності з комплексною оцінкою зовнішнього та внутрішнього середовища;

4) соціально орієнтовані інвестиції, що реалізуються на промисловому підприємстві, пов'язують воедино всі сфери діяльності підприємства: фінансову, технологічну та соціальну;

5) порівняно зі звичайними інвестиціями, соціально орієнтовані мають додаткові властивості, які необхідно враховувати в управлінні: не завжди чітко вимірюваний ефект, чутливість до тимчасових обмежень, комплексність дій на підприємство (у вигляді стабілізаційних і творчих ефектів), специфічні особливості, що дають змогу отримати переваги, які не дають інші види інвестицій (або дають опосередковано);

6) основні переваги здійснення соціально-орієнтованих інвестицій на підприємстві: зростання залежності між рівнем інвестицій, громадською думкою й рівнем продажів; поліпшення репутації; прихильність клієнтів; збільшення доходів; введення нових стандартів менеджменту, що дають змогу підвищити ефективність управління; позитивне

ставлення співробітників до свого підприємства і, як наслідок, збільшення доходів; створення високої інвестиційної привабливості підприємства;

7) специфіка соціально орієнтованих проектів на промисловому підприємстві виявляється в скороченні тривалості виробничого циклу за рахунок: зменшення технологічного часу на основі підвищення кваліфікації працівників; оптимізації режимів праці та відпочинку; поліпшення умов праці; особливу роль у цьому процесі відіграють виробничі інвестиції соціальної спрямованості й інвестиції в інновації, розробка та впровадження нововведень у галузях техніки, технології, організації праці або управління, що ґрунтуються на використанні досягнень науки й передового досвіду, забезпечує якісне підвищення ефективності виробничої системи або якості продукції.

IV. Висновки

Для ефективного розвитку підприємства в сучасних умовах необхідно вдосконалювати процес управління промисловим підприємством, надаючи йому соціальної спрямованості, це має реалізовуватися через інтеграцію соціально орієнтованого менеджменту в систему управління підприємством. Для розвитку управлінського процесу в цьому напрямі сучасні методики оцінювання не враховують повною мірою соціальні параметри, тому з метою розвитку соціально орієнтованого інвестування як інструменту управління необхідно вдосконалювати ці методики, враховуючи соціальну складову інвестицій. Далі для вирішення цього питання слід визначити основні напрями соціально орієнтованих інвестиційних проектів на промисловому підприємстві і розробити показники, що дають змогу оцінити стан і можливість ефективності їх реалізації, а також створити механізм управління такими проектами на підприємстві.

Список використаної літератури

1. Аналітична записка Міністерства економіки України Інвестиційний клімат в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=125184&cat_id=96261.
2. Бланк І.А. Інвестиційний менеджмент: учеб. курс / І.А. Бланк. – К.: Ельга-Н: Ника-Центр, 2002. – 448 с.
3. Державна програма розвитку промисловості на 2003-2011 рр.: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.07.2003 р. № 1174 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.liga.kiev.ua.
4. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.1991 р. № 1560-XII // Збірник законодавства України. Сер. 3. – 2000. – № 3. – Ст. 37.
5. Інвестиційна політика в Україні: досвід, проблеми, перспективи: монографія /

- М.Г. Чумаченко, С.С. Аптекарь, М.Г. Білопольський та ін. – Донецьк : Юго-Восток ЛТД, 2003. – 292 с.
6. Інвестиційний клімат в Україні / Департамент інвестиційної та інноваційної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=138107&cat_id=96261.
7. Інвестиційні процеси в промисловості України: монографія / В.Г. Федоренко, О.Ф. Іткін, Д.В. Степанов та ін. ; за наук. ред. В.Г. Федоренко ; Акад. екон. наук України ; Ін-т транспорт, енергет. систем України Нафтогазбудізоляція. – К. : Науковий Світ, 2001. – 447 с.

Стаття надійшла до редакції 06.08.2013.

Дыкан Н.И. Интеграция социально ориентированного инвестиционного менеджмента в систему управления промышленных предприятий

В статье автором проведен анализ интеграции социально ориентированного инвестиционного менеджмента в систему управления промышленным предприятием. Рассмотрены основные преимущества реализации социально ориентированных инвестиционных проектов на предприятии. Раскрыты особенности управления промышленным предприятием в современной экономической обстановке.

Ключевые слова: *социально ориентированное инвестирование, постиндустриальное общество, промышленное предприятие.*

Dykan M. Integration of socially oriented investment management in the system of managing industrial enterprise

In the article the author made analysis of integration of social oriented investment management in system of ruling the industrial enterprise. The main benefits of realization socially oriented investment projects on enterprise were looked out. Features of ruling the industrial enterprise in contemporary economical situation were taken into the account.

Social investments on industrial enterprises are the requirement of qualitative and outrun development. It is confirmed by world economical practice.

New conditions of contemporary economy are connected with difficulty and high diversification of production process taking into the account not only the high level of occupational qualities their accordance to the level of development material capital and also the forming in it capacity to adopt quickly to instant changes. That's why investment in creating all totality clauses which ensure the high level of calculating qualitative and quantitative characteristics human capital becomes more significant among priory directions state and private expenses.

For today the needed formatting of adequate market competitive surrounding on the base of constant renewal of technological processes reduction of consumption of production and issuing competitive production. It makes the growth of depending of production from quality, motivation and character of using working force all in all and each worker separately. In economics it should be expressed from one side in increasing the requests to working force from other increasing expenses on development creative capacity of a human from government side and private business.

The given information which gives opportunity to make a conclusion that economical growth would depend on quality parameters of social development as the future progress determined not by the production of things but by the widen reproduction from all sides developed people. Development social sphere of economics means development of human potential of the country and makes the base of stability of society create the reasons of its movement to postindustrial stage.

For effective development of the enterprise in contemporary conditions process of managing industrial enterprise is needed to be improved giving it social direction it should be realized through integration socially oriented management in system of the management of the enterprise. For the development of the administrative progress in this direction contemporary methods of evaluation doesn't take into consideration fully social parameters, that's why with the aim of development this methods taking into consideration social part of investments. Forwards for determination of this questions the main ways of socially oriented investment projects on industrial enterprise should be cleared and to make indexes which give abilities to evaluate the condition and effectiveness of their realization and also to create the mechanism of managing such projects on enterprise.

Key words: *socially oriented investment, post-industrial society, industrial enterprise.*